

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2018. február 6.*

„Előzetes döntéshozatal — Migráns munkavállalók — Szociális biztonság — Alkalmazandó jog — 1408/71/EGK rendelet — A 14. cikk 1. pontjának a) alpontja — Kiküldött munkavállalók — 574/72/EGK rendelet — A 11. cikk (1) bekezdésének a) pontja — E101-es igazolás — Bizonyító erő — Csalárd módon megszerzett igazolás vagy olyan igazolás, amelyre csalárd módon hivatkoznak”

A C-359/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hof van Cassatie (semmitőszék, Belgium) a Bírósághoz 2016. június 24-én érkezett, 2016. június 7-i határozatával terjesztett elő az

Ömer Altun,

Abubekir Altun,

Sedrettin Maksutogullari,

Yunus Altun,

az **Absa NV,**

az **M. Sedat BVBA,**

az **Alnur BVBA**

ellen folytatott,

az **Openbaar Ministerie**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas és C. Vajda tanácselnökök, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal és E. Regan (előadó) bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

* Az eljárás nyelve: holland.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. június 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Ö. Altun, A. Altun, S. Maksutogullari, Y. Altun, valamint az Absa NV, az M. Sedat BVBA és az Alnur BVBA képviselőjében H. Van Bavel, D. Demuyne, E. Matthys, N. Alkis, S. Renette, P. Wytinck és E. Baeyens advocaten,
- a belga kormány képviselőjében M. Jacobs és L. Van den Broeck, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: P. Paepe advocaat,
- Írország képviselőjében A. Joyce és G. Hodge, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: C. Toland SC,
- a francia kormány képviselőjében D. Colas és C. David, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z., Koós G. és Sebestyén E. E., meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, A. Siwek és D. Lutostańska, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében D. Martin és M. van Beek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. november 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítélet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, majd a 2004. március 31-i 631/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2004. L 100., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 10. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 14. cikke 1. pontja a) alpontjának, valamint a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 574/72 rendelet) 11. cikke (1) bekezdése a) pontjának az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az Ömer Altun, Abubekir Altun, Sedrettin Maksutogullari és Yunus Altun, valamint az Absa NV, az M. Sedat BVBA és az Alnur BVBA ellen a bolgár munkavállalók Belgiumba való kiküldetése tárgyában indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az 1408/71 rendelet

- 3 Az 1408/71 rendelet 13. és 14. cikke a rendeletnek „Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása” című II. címében található.

4 E rendelet 13. cikke a következőket mondta ki:

„(1) A 14c. és 14f. cikkekre is figyelemmel, a rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.

(2) A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a) egy tagállam területén alkalmazott személy e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, vagy ha az őt alkalmazó vállalkozás vagy magánszemély székhelye vagy lakóhelye egy másik tagállam területén található;

[...]”

5 Az említett rendelet „Az ellenérték fejében munkát végző személyekre (kivéve a tengerészekre) alkalmazandó különös szabályok” című 14. cikke a következőképpen rendelkezett:

„A 13. cikk (2) bekezdésének a) pontja az alábbi kivételekkel és körülmények között alkalmazandó:

1. a) Az a személy, akit az őt egy tagállam területén alkalmazó vállalkozás a számára teljesítendő munkavégzés céljából egy másik tagállam területére küld ki, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve hogy e munka várható időtartama nem haladja meg a tizenkét hónapot, illetve őt nem olyan személy felváltására küldték ki, akinek kiküldetési ideje letelt;

[...]”

6 Ugyanezen rendelet 80. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A Bizottság mellett az egyes tagállamok kormányának képviselőiből létre kell hozni a migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottságot (a továbbiakban: igazgatási bizottság), amelyet szükség esetén szakértő tanácsadók segítenek. [...]”

7 Az 1408/71 rendelet 81. cikkének a) pontja értelmében az igazgatási bizottság feladata többek között az igazgatási jellegű kérdések és az e rendelet rendelkezéseiből eredő értelmezési kérdések kezelése volt.

8 Az említett rendelet 84a. cikkének (3) bekezdése a következőket írta elő:

„E rendelet értelmezése vagy alkalmazása során felmerülő nehézségek esetén, amelyek veszélyeztethetik egy, a rendelet hatálya alá tartozó személy jogait, az illetékes állam vagy az érintett személy lakóhelye szerinti állam intézménye kapcsolatba lép az érintett tagállam(ok) intézményével (intézményeivel). Ha észszerű időn belül nem találják megoldást, az érintett hatóságok az igazgatási bizottsághoz fordulhatnak, hogy avatkozzon be.”

9 Az 1408/71 rendeletet 2010. május 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.).

10 Az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontját lényegében a 883/2004 rendelet 11. cikke (3) bekezdésének a) pontja váltotta fel, amely úgy rendelkezik, hogy „[a] 12–16. cikkekre is figyelemmel [...] a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként egy tagállamban tevékenységet folytató személyek az adott tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak”.

- 11 Az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) pontját lényegében a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése váltotta fel, amely úgy rendelkezik, hogy „[a]z a személy, aki a tagállamok egyikében munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató alkalmazásában, aki tevékenységeit szokásosan abban a tagállamban végzi, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen munkavégzés várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot, és a szóban forgó személy kiküldetése nem egy másik személy leváltása céljából történik”.

Az 574/72 rendelet

- 12 Az 574/72 rendeletnek „A rendeletnek az alkalmazandó jogszabályokat meghatározó rendelkezéseinek végrehajtása” címet viselő III. címe rögzítette többek között az 1408/71 rendelet 13. és 14. cikkének végrehajtási szabályait.
- 13 Konkrétan, az 574/72 rendeletnek a munkavállalók kiküldetése esetén alkalmazandó alakiságokról szóló 11. cikke az (1) bekezdésének a) pontjában előírta, hogy a többek között az 1408/71 rendelet 14. cikkének 1. pontjában említett esetekben az azon tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága által kijelölt intézmény, amely tagállam jogszabályait továbbra is alkalmazni kell, igazolást (úgynevezett E101-es igazolást) bocsát ki arról, hogy a munkavállaló egy meghatározott időpontig továbbra is e jogszabályok hatálya alá tartozik.
- 14 Az 574/72 rendeletet 2010. május 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.).
- 15 A 987/2009 rendelet 5. cikke értelmében:

„(1) A valamely tagállam intézménye által az alaprendelet és a végrehajtási rendelet alkalmazása céljából egy személy helyzetének bemutatására kiállított dokumentumokat, valamint a dokumentumok kiállításának alapjául szolgáló bizonyítékokat a többi tagállam intézményei mindaddig elfogadják, amíg azokat a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelenné nem nyilvánítja.

(2) Amennyiben a dokumentum érvényessége vagy az abban szereplő bejegyzések alapját képező tények pontossága tekintetében kétség merül fel, a dokumentumot átvevő tagállami intézmény kéri a kiállító intézménytől a szükséges pontosításokat, valamint adott esetben a dokumentum visszavonását. A kiállító intézmény felülvizsgálja a dokumentum kiállításának alapját képező indokokat, és szükség esetén visszavonja a dokumentumot.

(3) A (2) bekezdés értelmében az érintett személy által szolgáltatott információ, a dokumentum vagy bizonyíték megalapozottsága vagy az azokban szereplő bejegyzések alapját képező tények tekintetében felmerült kétség esetén a tartózkodási vagy lakóhely szerinti intézmény az illetékes intézmény kérésére – ha ez lehetséges – elvégzi ezen információ vagy dokumentum szükséges ellenőrzését.

(4) Amennyiben az érintett intézmények között nem születik megállapodás, az ügyet az illetékes hatóságokon keresztül az igazgatási bizottság elé lehet terjeszteni, legkorábban egy hónappal azon napot követően, hogy a dokumentumot kézhez vevő intézmény benyújtotta a kérelmet. Az igazgatási bizottság hat hónapon belül azon napot követően, hogy az ügyet elé terjesztették, megkísérli az álláspontok összegeztetését.”

- 16 A 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése, amely lényegében felváltotta az 574/72 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését, úgy rendelkezik, hogy „az érintett személy vagy a munkáltató kérésére azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályai [a 883/2004] rendelet II. címe szerint alkalmazandók, tanúsítja, hogy ezeket a jogszabályokat kell alkalmazni, és adott esetben jelzi, hogy mely időpontig és milyen feltételekkel”. E tanúsítás az úgynevezett „A1-es igazolás” útján történik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 17 A Sociale Inspectie (társadalombiztosítási felügyelet, Belgium) vizsgálatot folytatott az Absa, az építőipari ágazatban Belgiumban működő, belga jog szerinti társaság személyzetének foglalkoztatása tekintetében.
- 18 E vizsgálat megállapította, hogy az Absának 2008 óta alig volt alkalmazottja, és valamennyi műhelyét bolgár vállalkozások működtették, amelyek munkavállalókat küldtek ki Belgiumba. E vizsgálat emellett rámutatott arra, hogy e kiküldött munkavállalók foglalkoztatását nem jelentették be a társadalombiztosítási járulékok beszedésével megbízott belga intézménynek, ugyanis e munkavállalók rendelkeztek a hatáskörrel rendelkező bolgár hatóság által kijelölt intézmény által az 574/72 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított E101-es vagy A1-es igazolásokkal.
- 19 Egy belga vizsgálóbíró által kibocsátott jogsegélykérelem nyomán igazságügyi vizsgálatot folytattak Bulgáriában, amely megállapította, hogy e bolgár vállalkozások nem végeztek semmilyen jelentősen tevékenységet Bulgáriában.
- 20 E vizsgálat megállapításai alapján 2012. november 12-én a belga társadalombiztosítási felügyelet az alapeljárásban szóban forgó kiküldött munkavállalók számára kiállított E101-es vagy A1-es igazolások felülvizsgálata vagy visszavonása iránti indokolt kérelemmel fordult a hatáskörrel rendelkező bolgár hatóság által kijelölt intézményhez.
- 21 A belga kormány észrevételeiből kitűnik, hogy 2013. április 9-én, a belga társadalombiztosítási felügyelet emlékeztető levelét követően az illetékes bolgár intézmény a kérelemre adott válaszában összefoglalta a kiállított E101-es és A1-es igazolások lényegét és érvényességi idejét, valamint kifejtette, hogy az említett igazolások kiállításának időpontjában a szóban forgó különböző bolgár vállalkozások teljesítették a kiküldetés igazgatási feltételeit. E válasz ezzel szemben nem vette figyelembe a belga hatóságok által megállapított tényeket.
- 22 A belga hatóságok bírósági eljárásokat indítottak az alapeljárás vádlottjaival szemben munkáltatói, vezetői vagy megbízói minőségükben, először is amiatt, hogy olyan külföldi állampolgárokat dolgoztattak vagy engedtek dolgozni, akiknek a foglalkoztatási engedély előzetes beszerzése nélküli, három hónapnál hosszabb ideig Belgiumban való tartózkodásuk, illetve letelepedésük nem volt engedélyezett, másodszor amiatt, hogy e munkavállalók munkába lépésének időpontjában nem tették meg a társadalombiztosítási járulékok beszedésével megbízott intézménynél a törvény által előírt bejelentéseket, és harmadszor amiatt, hogy az említett munkavállalókat nem jelentették be a Rijksdienst voor Sociale Zekerheidnél (nemzeti társadalombiztosítási intézet, Belgium).
- 23 A correctionele rechtbank Limburg, afdeling Hasselt (limburgi büntetőbíróság, hasselti részleg, Belgium) a 2014. június 27-i ítéletével felmentette a vádlottakat az Openbaar Ministerie (ügyészség, Belgium) által ellenük felhozott vádak alól arra hivatkozva, hogy „a bolgár munkavállalók foglalkoztatását teljes egészében lefedték az E101/A1-es formanyomtatványok, amelyek kiállítására a jelen állapot szerint szabályszerűen és jogszerűen került sor”.
- 24 Az ügyészség fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben.

- 25 A hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) a 2015. szeptember 10-i ítéletével elítélte az alapeljárás vádlottjait. Jóllehet e bíróság megállapította, hogy a szóban forgó valamennyi kiküldött munkavállaló számára kiállították az E101-es vagy A1-es igazolást, valamint hogy a belga hatóságok nem éltek az igazolások érvényességének vitatására szolgáló eljárás lehetőségével, úgy vélte, hogy e körülmények nem kötik e bíróságot, mivel az említett igazolásokat csalárd módon szereztek meg.
- 26 2015. szeptember 10-én az alapeljárás vádlottjai felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be ezen ítélettel szemben.
- 27 A Hof van Cassatie (semmitőszék, Belgium), mivel kétségei voltak az 574/72 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének értelmezését illetően, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Megsemmisítheti-e vagy figyelmen kívül hagyhatja-e a kiküldő tagállam bíróságától eltérő bíróság az olyan E101-es igazolást, amelyet az [574/72] rendeletnek a [987/2009] rendelet 96. cikkének (1) bekezdésével történő hatályon kívül helyezése előtt hatályos szövege 11. cikkének (1) bekezdése szerint állítottak ki, ha a tényállásból, amelyet a bíróságnak értékelnie kell, az állapítható meg, hogy az igazolást csalárd módon szereztek meg, vagy arra csalárd módon hivatkoztak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 28 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontját és az 574/72 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam területén székhellyel rendelkező vállalkozás által alkalmazott munkavállaló valamely másik tagállam területére való kiküldetése esetén ez utóbbi tagállam bírósága figyelmen kívül hagyhatja az említett második rendelkezés alapján kiállított E101-es igazolást, ha a tényállásból, amelyet a bíróságnak értékelnie kell, az állapítható meg, hogy az említett igazolást csalárd módon szereztek meg, vagy arra csalárd módon hivatkoztak.
- 29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1408/71 rendelet II. címének rendelkezései, amelyek közé e rendelet 14. cikke is tartozik, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében teljes és egységes kollíziós szabályrendszerként képeznek, amelyek célja annak biztosítása, hogy az Európai Unión belül mozgó munkavállalók csak egy tagállam szociális biztonsági rendszeréhez tartozzanak, és így el lehessen kerülni az alkalmazandó tagállami jogszabályok halmozódását, valamint az esetlegesen ebből fakadó nehézségeket (2000. február 10-i FTS-ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2012. október 4-i Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe ítélet, C-115/11, EU:C:2012:606, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 E célból az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja kimondja azt az elvet, amely szerint a munkavállaló azon tagállam szociális biztonságra vonatkozó jogszabályai alá tartozik, amelynek területén dolgozik (2012. október 4-i Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe ítélet, C-115/11, EU:C:2012:606, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 Ezt az elvet ugyanakkor az 1408/71 rendelet „14–17. cikk[ének] rendelkezéseire is figyelemmel” fogalmazzák meg. Bizonyos, különleges helyzetekben ugyanis az e rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt általános szabály pusztán és egyszerű alkalmazása azzal a veszéllyel jár, hogy nem az elkerülését eredményezi az olyan, mind a munkavállalót, mind a munkáltatót és a szociális biztonsági intézményeket érintő adminisztrációs nehézségeknek, amelyek hatásuknál fogva akadályozhatják az említett rendelet hatálya alá tartozó személyek szabad mozgásának gyakorlását, hanem épp ellenkezőleg: a létrehozását (2012. október 4-i Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe ítélet, C-115/11, EU:C:2012:606, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az ilyen helyzetekre vonatkozó különös szabályokat többek között az 1408/71 rendelet 14. cikke tartalmazza.

- 32 Az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontja a) alpontjának célja különösen az, hogy előmozdítsa a szolgáltatásnyújtás szabadságát azon vállalkozások számára, amelyek azt kihasználva a székhelyük tagállamától eltérő tagállamba küldik munkavállalóikat. E rendelkezés ugyanis arra irányul, hogy felszámolja a munkavállalók szabad mozgását érintő esetleges akadályokat, valamint ösztönözze a gazdasági kapcsolatokat, elkerülve ugyanakkor a különösen a munkavállalókat és a vállalkozásokat érintő adminisztratív nehézségeket (lásd ebben az értelemben: 2000. február 10-i FTS-ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 Annak elkerülése érdekében, hogy a valamely tagállam területén székhellyel rendelkező vállalkozás köteles legyen az e tagállam szociális biztonsági rendszeréhez tartozó munkavállalóit egy másik tagállam szociális biztonsági rendszerébe bejelenteni, ha határozott idejű munkavégzésre küldi ki őket e tagállamba, az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontja lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy a munkavállalói továbbra is az első tagállam szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozzanak (lásd ebben az értelemben: 2000. február 10-i FTS-ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 E rendelkezés alkalmazása mindenesetre két feltétel teljesüléséhez kötött. Az első feltétel, amely a munkavállalót a vállalkozás székhelyétől eltérő tagállamba kiküldő vállalkozás és az így kiküldött munkavállaló közötti szükséges kapcsolatra vonatkozik, az e vállalkozás és munkavállaló közötti szerves kapcsolatnak a munkavállaló kiküldetésének időtartama alatt való fennmaradását követeli meg. Az említett vállalkozás és az annak székhelye szerinti tagállam közötti kapcsolatra vonatkozó második feltétel azt követeli meg, hogy e vállalkozás szokásos mértékben végezzen jelentős tevékenységet e tagállam területén (lásd ebben az értelemben: 2000. február 10-i FTS-ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 21–24., 30., 33. és 40–45. pont).
- 35 Ebben az összefüggésben az E101-es igazolás az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontja által előírt anyagi jogi szabályozáshoz hasonlóan meg kívánja könnyíteni a munkavállalók szabad mozgását és a szolgáltatások szabad nyújtását (2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Az említett igazolásban az érintett munkavállalókat foglalkoztató vállalkozás székhelye szerinti tagállam illetékes intézménye úgy nyilatkozik, hogy a saját társadalombiztosítási rendszere továbbra is alkalmazandó ez utóbbiakra. Ezáltal – azon elv értelmében, hogy a munkavállalók csak egy társadalombiztosítási rendszerhez tartozzanak – az igazolás szükségképpen feltételezi, hogy a másik tagállam rendszere nem lehet alkalmazható (lásd ebben az értelemben: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 21. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 38. pont).
- 37 E tekintetben a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében lefektetett elve a kiállító intézményre azt a kötelezettséget rója, hogy a társadalombiztosítási téren irányadó jog meghatározására vonatkozó szabályok alkalmazása érdekében megfelelően mérlegelje a releváns tényeket, és ezáltal garantálja az E101-es igazolásban szereplő megállapítások pontosságát (2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Ami azon tagállam illetékes intézményét illeti, ahol a munkavégzésre sor kerül, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségekből az is következik, hogy azokat nem tartanak tiszteletben, és megsértenék az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontja a) alpontjának, valamint az 574/72 rendelet 11. cikke (1) bekezdése a) pontjának a célkitűzését, ha e tagállam intézménye úgy tekintené, hogy az E101-es igazolás megállapításai nem kötik őt, és e munkavállalókra kiterjesztené e tagállam szociális biztonsági rendszerét is (lásd analógia útján: 2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 39. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 40. pont).

- 39 Következésképpen az E101-es igazolás, amennyiben azt a vélelmet állítja fel, hogy az érintett munkavállalóra szabályosan kiterjed az őt alkalmazó vállalkozás székhelye szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszere, főszabály szerint köti annak a tagállamnak az illetékes intézményét, ahol e munkavállaló munkát végez (lásd ebben az értelemben: 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 A lojális együttműködés elve ugyanis a kölcsönös bizalom elvét is magában foglalja.
- 41 Ebből következőleg mindaddig, amíg az E101-es igazolást nem vonják vissza vagy nyilvánítják érvénytelennek, azon tagállam illetékes intézményének, ahol a munkavállaló munkát végez, figyelembe kell vennie azt, hogy e munkavállaló már az őt alkalmazó vállalkozás székhelye szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá tartozik, és ez az intézmény ezért a szóban forgó munkavállalót nem vonhatja a saját társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá (2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 Emlékeztetni kell ugyanakkor arra, hogy a lojális együttműködés elvéből az következik, hogy valamennyi tagállami intézménynek körültekintően meg kell vizsgálnia a saját szociális biztonsági rendszerének alkalmazását. Ebből az elvből az is következik, hogy a többi tagállam intézményei joggal számíthatnak arra, hogy az érintett tagállam megfelel e kötelezettségnek (lásd analógia útján: 2016. március 3-i Bizottság kontra Málta ítélet, C-12/14, EU:C:2016:135, 37. pont).
- 43 Következésképpen az E101-es igazolást kiállító tagállam illetékes intézményének feladata, hogy a kiadás megalapozottságát felülvizsgálja, és adott esetben visszavonja ezt az igazolást, amikor a munkavállaló munkavégzési helye szerinti tagállam illetékes intézménye kételyét fejezi ki az említett igazolás alapjául szolgáló tények, és ezáltal a benne szereplő megállapítások helytállóságával kapcsolatban egyebek között azért, mert e megállapítások nem felelnek meg az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontja a) alpontja követelményeinek (lásd ebben az értelemben: 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 Az 1408/71 rendelet 84a. cikkének (3) bekezdése értelmében, amennyiben az érintett intézmények nem jutnának megegyezésre például egy konkrét helyzet sajátos tényeinek értékelését illetően, és ezért azzal kapcsolatban sem, hogy az az említett rendelet 14. cikke 1. pontja a) alpontjának hatálya alá tartozik-e, lehetőségük van az e rendelet 80. cikkében említett igazgatási bizottsághoz fordulni (lásd analógia útján: 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Ha az igazgatási bizottság nem tudja összhangba hozni az illetékes intézményeknek az ügyben alkalmazandó jogra vonatkozó álláspontját, az a tagállam, ahol az érintett munkavállaló munkát végez, a kiállító intézmény tagállamában létező esetleges jogorvoslatokat nem érintve legalábbis azt megteheti, hogy az EUMSZ 259. cikk alapján kötelezettségzegés megállapítása iránti eljárást indít annak érdekében, hogy a Bíróság ezen eljárás keretében megvizsgálhassa, hogy milyen jog irányadó erre a munkavállalóra, és így azt is, hogy az E101-es igazolásban szereplő megállapítások pontosak voltak-e (2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Ezért az 1408/71 és 574/72 rendelet alkalmazási feltételeinek – akár nyilvánvalóan – hibás értékelése esetén, még ha be is bizonyosodik, hogy az érintett munkavállalók tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak azon rendelkezés tárgyi hatálya alá, amely alapján az E101-es igazolást kiadták, tiszteletben kell tartani az érintett tagállamok intézményei között valamely E101-es igazolás érvényessége vagy helytállósága tekintetében felmerült esetleges jogviták megoldása érdekében követendő eljárást (lásd ebben az értelemben: 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 52. és 53. pont).

- 47 A jelenleg hatályos 987/2009 rendelet kodifikálta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, azáltal, hogy rögzíti az E101-es igazolás kötelező jellegét és a kiállító intézménynek az említett igazolás érvényességének értékelésére vonatkozó kizárólagos hatáskörét, illetve azáltal, hogy kifejezetten átveszi az említett eljárást, hogy ily módon oldja meg mind a valamely tagállam illetékes intézménye által kiállított dokumentumok helyállóságával, mind pedig az érintett munkavállalóra alkalmazandó jogszabály meghatározásával kapcsolatos jogvitákat (lásd ebben az értelemben: 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 59. pont).
- 48 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban az ilyen megfontolások ugyanakkor nem vezethetnek ahhoz, hogy a jogalanyok csalárd módon vagy visszaélésszerűen hivatkozhatnak az uniós jogi normákra (lásd ebben az értelemben: 1996. május 2-i Paletta ítélet, C-206/94, EU:C:1996:182, 24. pont; 2006. február 21-i Halifax és társai ítélet, C-255/02, EU:C:2006:121, 68. pont; 2006. szeptember 12-i Cadbury Schweppes és Cadbury Schweppes Overseas ítélet, C-196/04, EU:C:2006:544, 35. pont; 2016. július 28-i Kratzer ítélet, C-423/15, EU:C:2016:604, 37. pont).
- 49 A csalárd magatartás és a joggal való visszaélés tilalmának az említett ítélkezési gyakorlatban megjelenő elve az uniós jognak a jogalanyok által tiszteletben tartandó alapelvét képezi. Az uniós jogi szabályozás alkalmazását ugyanis nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az vonatkozzon az abból a célból végrehajtott ügyletekre, hogy csalárd módon vagy visszaélésszerűen részesüljenek az uniós jog által biztosított előnyökből (lásd ebben az értelemben: 2007. július 5-i Kofoed ítélet, C-321/05, EU:C:2007:408, 38. pont; 2017. november 22-i Cussens és társai ítélet, C-251/16, EU:C:2017:881, 27. pont).
- 50 Konkrétan, a csalárd magatartás megállapítása olyan egybehangzó bizonyítékokon alapul, amelyek alátámasztják egy objektív és egy szubjektív elem együttes fennállását.
- 51 Így egyrészt az objektív elem abban áll, hogy nem teljesülnek az E101-es igazolás kiállításának, illetve az igazolásra való hivatkozásnak az 1408/71 rendelet II. címében előírt és a jelen ítélet 34. pontjában említett feltételei.
- 52 Másrészt a szubjektív elem az érintettek arra irányuló szándékának felel meg, hogy az igazoláshoz fűződő előnyökben való részesülés érdekében megkerüljék vagy kijátsszák az említett igazolás kiállításának feltételeit.
- 53 Így az E101-es igazolás csalárd módon való megszerzése alapulhat szándékos cselekvésen, például a kiküldött munkavállaló vagy az e munkavállalót kiküldő vállalkozás tényleges helyzetének hamis bemutatásán, vagy szándékos mulasztáson, például releváns információ abból a célból történő elhallgatásán, hogy kijátsszák az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontja a) alpontja alkalmazásának feltételeit.
- 54 Ebben az összefüggésben, amennyiben az 1408/71 rendelet 84a. cikkének (3) bekezdésében előírt párbeszéd keretében a munkavállaló kiküldetésének helye szerinti tagállam intézménye olyan konkrét információkkal fordul az E101-es igazolást kiállító intézményhez, amelyek arra engednek következtetni, hogy ezekhez az igazolásokhoz csalárd módon jutottak hozzá, akkor a lojális együttműködés elve alapján a kiállító intézmény feladata, hogy ezen információk fényében felülvizsgálja az említett igazolások kiállításának megalapozottságát, és adott esetben visszavonja azokat, amint az a jelen ítélet 43. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból kitűnik.
- 55 Amennyiben ez utóbbi intézmény elmulasztja az ilyen felülvizsgálat észszerű határidőn belüli lefolytatását, akkor az említett információkra való hivatkozás lehetőségét bírósági eljárás keretében is biztosítani kell annak érdekében, hogy a munkavállalók kiküldetésének helye szerinti tagállam bírósága figyelmen kívül hagyja a szóban forgó igazolásokat.

- 56 Mindazonáltal biztosítani kell annak lehetőségét, hogy azok a személyek, akiknek egy ilyen eljárás keretében a kiküldött munkavállalók csalárd módon megszerzett igazolásokkal történő alkalmazását felróják, a tisztességes eljáráshoz való joghoz kapcsolódó garanciák tiszteletben tartása mellett vitathassák az ezen eljárás alapjául szolgáló információkat, mielőtt a nemzeti bíróság adott esetben ezen igazolások figyelmen kívül hagyása mellett döntene, és az alkalmazandó nemzeti jog alapján megállapítaná az említett személyek felelősségét.
- 57 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság által rendelkezésre bocsátott információkból kitűnik, hogy a belga társadalombiztosítási felügyelet által Bulgáriában folytatott vizsgálat megállapítása szerint az alapügyben szóban forgó munkavállalókat kiküldő bolgár vállalkozások nem végeztek semmilyen jelentős tevékenységet Bulgáriában.
- 58 A kérdést előterjesztő bíróság által rendelkezésre bocsátott információkból az is kitűnik, hogy az alapeljárásban szóban forgó igazolásokat csalárd módon szereztek meg, mivel a valóságnak nem megfelelő tényeket adtak elő abból a célból, hogy kijátsszák az uniós szabályozásnak a munkavállalók kiküldetésére alkalmazandó feltételeit.
- 59 Egyébiránt, amint azt a jelen ítélet 21. pontja kifejti, a belga kormány észrevételeiből az tűnik ki – és ezt a bírósági eljárás keretében megállapított tényekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia –, hogy az alapeljárásban szóban forgó igazolások felülvizsgálata és visszavonása iránti kérelmet elbíráló, illetékes bolgár intézmény – a jelen ítélet 57. pontjában említett vizsgálat megállapításainak fényében – elmulasztotta figyelembe venni e megállapításokat, amikor felülvizsgálta ezen igazolások kiállításának megalapozottságát.
- 60 Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló esetben a nemzeti bíróság figyelmen kívül hagyhatja a szóban forgó E101-es igazolásokat, és e bíróság feladata annak eldöntése, hogy az alkalmazandó nemzeti jog alapján megállapítható-e a munkavállalók csalárd módon megszerzett igazolásokkal történő kiküldetésével gyanúsított személyek felelőssége.
- 61 A fenti megfontolások összességére tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontját és az 574/72 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a munkavállalók kiküldetésének helye szerinti tagállam intézménye az E101-es igazolások felülvizsgálata vagy visszavonása iránti kérelemmel fordul az ilyen igazolásokat kiállító intézményhez egy bírósági vizsgálat keretében feltárt olyan információk fényében, amelyek alapján megállapítható, hogy ezeket az igazolásokat csalárd módon szereztek meg, vagy azokra csalárd módon hivatkoztak, és a kiállító intézmény elmulasztotta figyelembe venni ezeket az információkat, amikor felülvizsgálta az említett igazolások kiállításának megalapozottságát, akkor a nemzeti bíróság a munkavállalók ilyen igazolásokkal történő kiküldetésével gyanúsított személyek elleni eljárás keretében figyelmen kívül hagyhatja ezeket az igazolásokat, ha az említett információk alapján és az e személyeket megillető, tisztességes eljáráshoz való joggal együtt járó garanciák tiszteletben tartása mellett megállapítja e csalárd magatartás fennállását.

A költségekről

- 62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, majd a 2004. március 31-i 631/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontját, valamint a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett, az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a munkavállalók kiküldetésének helye szerinti tagállam intézménye az E101-es igazolások felülvizsgálata vagy visszavonása iránti kérelemmel fordul az ilyen igazolásokat kiállító intézményhez egy bírósági vizsgálat keretében feltárt olyan információk fényében, amelyek alapján megállapítható, hogy ezeket az igazolásokat csalárd módon szerezték meg, vagy azokra csalárd módon hivatkoztak, és a kiállító intézmény elmulasztotta figyelembe venni ezeket az információkat, amikor felülvizsgálta az említett igazolások kiállításának megalapozottságát, akkor a nemzeti bíróság a munkavállalók ilyen igazolásokkal történő kiküldetésével gyanúsított személyek elleni eljárás keretében figyelmen kívül hagyhatja ezeket az igazolásokat, ha az említett információk alapján és az e személyeket megillető, tisztességes eljáráshoz való joggal együtt járó garanciák tiszteletben tartása mellett megállapítja e csalárd magatartás fennállását.

Aláírások